

**NACIONALINĖS ŽEMĖS TARNYBOS
PRIE APLINKOS MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GLOBALINĖS PADĖTIES NUSTATYMO SISTEMOS
NUOLATINIŲ STOČIŲ TINKLO NUOSTATŲ IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
GLOBALINĖS PADĖTIES NUSTATYMO SISTEMOS NUOLATINIŲ STOČIŲ TINKLO
DUOMENŲ SAUGOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO**

2023 m. sausio 17 d. Nr. 1P-46-(1.3 E.)
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 30 ir 31 straipsniais, Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 7 punktu, remdamasis Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180 „Dėl Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 11 punktu, Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“, 8, 11, 19 ir 26 punktais, Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. D1-393 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 13.1 papunkčiu:

1. T v i r t i n u p r i d e d a m u s:

1.1. Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo nuostatus;

1.2. Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo duomenų saugos nuostatus.

2. P a v e d u:

2.1. viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros direktoriui per 10 darbo dienų nuo šio įsakymo įsigaliojimo dienos paskirti:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1P-641-\(1.3 E.\)](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-14, i. k. 2023-24189

2.1.1. Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo (toliau – LitPOS) saugos įgaliotinį;

2.1.2. LitPOS administratorių;

2.1.3. LitPOS duomenų valdymo įgaliotinį;

2.2. LitPOS saugos įgaliotiniui per du mėnesius nuo šio įsakymo įsigaliojimo dienos pateikti Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriui tvirtinti:

2.2.1. Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklių projektą;

2.2.2. Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo veiklos tęstinumo valdymo plano projektą;

2.2.3. Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo naudotojų administravimo taisyklių projektą;

2.3. šio įsakymo vykdymo kontrolę atlikti Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos Erdvinių duomenų vystymo ir geodezijos skyriui.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1P-641-\(1.3 E.\)](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-14, i. k. 2023-24189

Direktorius pavaduotojas,
atliekantis direktoriaus funkcijas

Saulius Mocevičius

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministerijos
2022-05-20 raštu
Nr. 2D-1483 (12.145 E)

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų
ministerijos 2022-05-17
raštu Nr. 1D-2712

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos
ekonomikos ir
inovacijų ministerijos
2022-12-29 raštu
Nr. 3-5464

SUDERINTA
Nacionalinio kibernetinio
saugumo centro prie
Krašto apsaugos
ministerijos 2022-05-24
raštu Nr. (4.1 E) 6K-463

SUDERINTA
Valstybinės duomenų
apsaugos inspekcijos
2022-12-28 raštu
Nr. 2R-68 (3.2.Mr)

SUDERINTA
Valstybės įmonės
Distancinių tyrimų ir
geoinformatikos
centro „GIS-Centras“
2022-05-20 raštu
Nr. 3-5464

PATVIRTINTA
Nacionalinės žemės tarnybos
prie Aplinkos ministerijos
direktoriaus 2023 m. sausio 17 d.
įsakymu Nr. 1P-46-(1.3 E.)

LIETUVOS RESPUBLIKOS GLOBALINĖS PADĖTIES NUSTATYMO SISTEMOS NUOLATINIŲ STOČIŲ TINKLO NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIO NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo (toliau – LitPOS) steigimo teisinį pagrindą, tikslus, uždavinius, funkcijas, organizacinę, informacinę, funkcinę struktūras, duomenų naudojimo ir teikimo tvarką, duomenų saugos reikalavimus, finansavimą, modernizavimą ir likvidavimą.

2. LitPOS teisinis steigimo pagrindas:

2.1. Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 7 punktas;

2.2. Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. D1-393 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 13.1 papunktis.

3. LitPOS tvarkoma vadovaujantis:

3.1. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu;

3.2. Geodezijos ir kartografijos įstatymu;

3.3. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymu;

3.4. Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymu;

3.5. Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180 „Dėl Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas);

3.6. Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Bendrųjų saugos reikalavimų aprašas);

3.7. Elektroninių paslaugų kūrimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 3-416(1.5 E) „Dėl metodinių dokumentų patvirtinimo“;

3.8. Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų kibernetinio saugumo subjektams, aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų aprašas);

3.9. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas);

3.10. šiais Nuostatais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais saugų elektroninės informacijos tvarkymą, saugojimą bei sunaikinimą.

4. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Geodezijos ir kartografijos įstatyme, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Bendrųjų saugos reikalavimų apraše, Lietuvos standarte LST EN ISO/IEC 27001 „Informacinės technologijos. Saugumo metodai. Informacijos saugumo valdymo sistemos. Reikalavimai“, Lietuvos standarte LST EN ISO/IEC 27002 „Informacinės technologijos. Saugumo metodai. Informacijos saugumo kontrolės priemonių praktikos nuostatai“ ir kituose Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

5. LitPOS tikslas – informacinių technologijų priemonėmis rinkti, kaupti ir realiuoju laiku teikti geodezinio pagrindo duomenis.

6. LitPOS paskirtis – apskaičiuoti ir eliminuoti globalinės padėties nustatymo sistemų (toliau – GPNS) matavimo priemonėmis gaunamas GPNS palydovų signalų paklaidas, naudojant GPNS matavimo įrangą objektų erdvinei padėčiai žemės paviršiuje Lietuvos Respublikos teritorijoje nustatyti, ir pagal šias pataisas pakoreguotus geodezinio pagrindo duomenis telekomunikacinėmis ryšio priemonėmis teikti LitPOS naudotojams.

7. LitPOS uždaviniai:

7.1. centralizuoti LitPOS nuolatinėse stotyse gaunamų duomenų iš GPNS surinkimą, sisteminimą bei kaupimą;

7.2. automatizuoti GPNS palydovų signalų paklaidų apskaičiavimus ir teikti LitPOS naudotojams elektroninę paslaugą, leidžiančią gauti pataisas erdvės taškų Lietuvos Respublikos teritorijoje valstybinės 1994 metų Lietuvos koordinacinių sistemos (toliau – LKS 94) geodezinėms koordinatėms ir Lietuvos valstybinės aukščių sistemos LAS07 (toliau – LAS07) normaliniams aukščiams nustatyti;

7.3. automatizuoti su LitPOS funkcionalumu susijusių valstybinio geodezinio pagrindo komponentų tikslinimą ir tobulinimą;

7.4. teikti elektroninę paslaugą, leidžiančią LitPOS naudotojams gauti informaciją apie LitPOS naudojimą.

8. LitPOS pagrindinės funkcijos yra:

8.1. priimti ir registruoti GPNS palydovų signalų duomenis visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje išdėstytose GPNS nuolatinėse stotyse;

8.2. realiuoju laiku priimti ir registruoti kaimyninių valstybių analogiškų tinklų nuolatinėse stotyse surinktus duomenis;

8.3. LitPOS duomenų tvarkymo centre apdoroti LitPOS nuolatinėse stotyse surinktus duomenis ir apskaičiuoti pataisas erdvės taškų LKS 94 geodezinėms koordinatėms ir LAS07 normaliniams aukščiams nustatyti realiuoju laiku;

8.4. realiuoju laiku teikti pagal apskaičiuotas GPNS palydovų signalų pataisas pakoreguotus geodezinio pagrindo duomenis LitPOS naudotojams telekomunikacinėmis ryšio priemonėmis;

8.5. leidžiamosios kreipties būdu internetu teikti sukauptus duomenis LitPOS naudotojams;

8.6. realiuoju laiku teikti LitPOS nuolatinėse stotyse surinktus duomenis kaimyninių valstybių analogiškų tinklų duomenų tvarkymo centrums.

9. Asmens duomenų tvarkymo LitPOS tikslai:

9.1. identifikuoti LitPOS naudotojus, jų atstovus ir audituoti jų veiksmus;

9.2. administruoti prieigos teises prie LitPOS teikiamų paslaugų;

9.3. nustatyti LitPOS naudotojų asmens tapatybę, kai to reikia funkcijoms, susijusioms su LitPOS informacijos teikimu, ar šių asmenų užklausoms vykdyti.

II SKYRIUS

LitPOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

10. LitPOS valdytojas – Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

11. LitPOS valdytojas:

11.1. atlieka Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatytas funkcijas ir turi šiame įstatyme nurodytas teises ir pareigas;

11.2. priima sprendimus, susijusius su LitPOS tvarkymu, tobulinimu ir modernizavimu;

11.3. planuoja valstybės biudžeto lėšų poreikį LitPOS tvarkymui, plėtrai ir modernizavimui įgyvendinti ir teikia jį Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai;

11.4. atlieka kitas Nuostatuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

12. LitPOS tvarkytojas – viešojo įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1P-641-\(1.3 E.\)](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-14, i. k. 2023-24189

13. LitPOS tvarkytojas:

13.1. atlieka Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatytas funkcijas ir turi šiame įstatyme nurodytas teises ir pareigas;

13.2. kas pusmetį, iki liepos 31 d. ir iki sausio 31 d., teikia LitPOS valdytojui LitPOS veiklos ataskaitą bei rekomendacijas dėl LitPOS eksploatavimo ir tobulinimo;

13.3. užtikrina LitPOS duomenų tinkamą kokybę, konsultuoja LitPOS naudotojus LitPOS duomenų teikimo ir naudojimo klausimais, teikia LitPOS naudotojams informaciją apie LitPOS kokybės parametrus;

13.4. teikia Nuostatų 22 punkte nurodytiems asmenims informaciją apie LitPOS naudotojams realiu laiku teiktus geodezinio pagrindo duomenis;

13.5. tvarko Lietuvos erdvinės informacijos portalo LitPOS teminę sritį;

13.6. tikslina ir tobulina su LitPOS funkcionalumu susijusius valstybinio geodezinio pagrindo komponentus – Lietuvos Respublikos GPNS, gravimetrinį ir vertikalųjį tinklus bei kvazigeoido modelį;

13.7. palaiko integralumą su Europos geodeziniais tinklais, užtikrinant LitPOS patikimumą, stabilumą ir tvarumą;

13.8. tikrina ir kalibruoja LitPOS techninės įrangos komponentus;

13.9. vykdo kitus LitPOS valdytojo pavedimus;

13.10. atlieka kitas Nuostatais ir saugos politikos įgyvendinamaisiais teisės aktais priskirtas funkcijas.

14. LitPOS naudotojai – Lietuvos Respublikos bei užsienio fiziniai asmenys ir juridinių asmenų, juridinio asmens statuso neturinčių subjektų, jų filialų ir atstovybių atstovai, naudojančys GPNS matavimo įrangą objektų erdvinei padėčiai žemės paviršiuje Lietuvos Respublikos teritorijoje nustatyti.

15. LitPOS naudotojai:

15.1. neatlygintinai gauna prieigą prie LitPOS duomenų;

15.2. neatlygintinai gauna informaciją apie LitPOS kokybės parametrus;

15.3. pagal LitPOS duomenis nustato erdvinę objekto padėtį žemės paviršiuje Lietuvos Respublikos teritorijoje;

15.4. informuoja LitPOS tvarkytoją apie pastebėtus LitPOS gedimus ir elektroninių ryšių trukdžius;

15.5. informuoja LitPOS tvarkytoją apie LitPOS kokybės parametrų pasikeitimus;

15.6. praneša LitPOS tvarkytojui apie LitPOS naudotojų asmens duomenų pasikeitimus.

16. LitPOS valdytojas yra LitPOS tvarkomų asmens duomenų valdytojas, LitPOS tvarkytojas yra LitPOS tvarkomų asmens duomenų tvarkytojas.

17. LitPOS valdytojas užtikrina, kad asmens duomenys LitPOS būtų tvarkomi laikantis Bendrajame duomenų apsaugos reglamente ir kituose asmens duomenų tvarkymo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

18. LitPOS tvarkytojas Nuostatų 9 punkte nustatytais tikslais tvarko LitPOS naudotojų asmens duomenis tiek, kiek būtina, norint tinkamai vykdyti LitPOS tvarkytojo funkcijas, laikantis asmens duomenų tvarkymo sutarties, sudarytos tarp LitPOS valdytojo ir LitPOS tvarkytojo pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 28 straipsnio 3 dalį.

III SKYRIUS **LitPOS INFORMACINĖ STRUKTŪRA**

19. LitPOS tvarkomi šie duomenys:

19.1. LitPOS GPNS nuolatinėse stotyse priimti ir į duomenų tvarkymo centrą perduoti duomenys iš GPNS palydovų pagal RINEX (Receiver Independent Exchange) formatą (LitPOS nuolatinės stoties punkto geodezinės geocentrinės koordinatės, GPNS palydovų kodai, laiko žyma, pseudoatstumai nuo LitPOS stoties antenos iki GPNS palydovų, GPNS palydovų signalų nešlių fazių poslinkių reikšmės, GPNS palydovų signalų nešlių Doplerio poslinkių reikšmės);

19.2. meteorologinė informacija ties GPNS nuolatinėmis stotimis (oro temperatūra, slėgis, drėgmė);

19.3. jonosferos modelio parametrai ties GPNS nuolatinėmis stotimis (jonosferos I95 indekso reikšmės);

19.4. valstybinio geodezinio pagrindo – LKS-94 geodezinių koordinačių ir LAS07 parametrai (LitPOS stočių punktų elipsoidinės ir plokštuminės koordinatės, elipsoidiniai ir normaliniai aukščiai);

19.5. kvazigeoido parametrai (kvazigeoido paviršiaus aukščiai virš elipsoido);

19.6. LitPOS GPNS įrangos antenų kalibravimo rezultatai (pataisos GPNS palydovų signalų paklaidoms pašalinti);

19.7. duomenys realiu laiku matuojamų taškų patikslintoms geodezinėms koordinatėms bei aukščiams nustatyti (apskaičiuotos pataisos GPNS palydovų signalų paklaidoms pašalinti);

19.8. geodezinio pagrindo duomenys (pagrindinių geodezinių tinklų punktų LKS-94 elipsoidinės ir plokštuminės koordinatės ir elipsoidiniai aukščiai bei LAS07 normaliniai aukščiai);

19.9. informacija apie LitPOS naudotojams realiu laiku teiktus geodezinio pagrindo duomenis: LitPOS naudotojo prisijungimo vardas, duomenų teikimo sesijos laiko žyma, duomenų teikimo sesijos pradžios vietos apytikslės geodezinės koordinatės;

19.10. LitPOS naudotojų prisijungimo ir asmens duomenys (LitPOS naudotojo prisijungimo vardas, slaptažodis, vardas, pavardė, telefono numeris, el. pašto adresas, individualios veiklos pažymos numeris (jeigu LitPOS naudotojas tokį turi), taip pat kiti LitPOS naudotojų

duomenys (juridinio asmens pavadinimas ir juridinio asmens kodas (jeigu LitPOS naudotojas dirba juridiniame asmenyje)).

IV SKYRIUS **LitPOS FUNKCINĖ STRUKTŪRA**

20. LitPOS funkcinę struktūrą sudaro šie posistemiai:

20.1. tolygiai šalies teritorijoje išdėstytos GPNS nuolatinės stotys, kurios priima GPNS palydovų signalų duomenis Lietuvos Respublikos teritorijoje ir perduoda šiuos duomenis į duomenų tvarkymo centrą;

20.2. duomenų tvarkymo centro posistemis, kuriame realiu laiku apdorojami LitPOS nuolatinėse stotyse surinkti duomenys, apskaičiuojamos pataisos GPNS palydovų signalų paklaidoms realiu laiku pašalinti. Ši posistemį sudaro:

20.2.1. geodezinio pagrindo duomenų teikimo realiu laiku DGPSNet (angl. *Differential Global Positioning System*) modulis, kurio funkcija – greitas mažo tikslumo geodezinio pagrindo duomenų teikimas LitPOS naudotojams realiu laiku;

20.2.2. geodezinio pagrindo duomenų teikimo realiu laiku RTKNet modulis, kurio funkcija – realiu laiku teikti LitPOS naudotojams didelio tikslumo geodezinio pagrindo duomenis;

20.2.3. geodezinio pagrindo duomenų teikimo, kai matavimo duomenys apdorojami ne matavimo metu, GPPS modulis, kurio funkcija – atlikus matavimus, teikti matavimo laikotarpio geodezinio pagrindo duomenis, kuriuos LitPOS naudotojai atsisiunčia iš duomenų tvarkymo centro;

20.2.4. LitPOS interaktyvių elektroninių paslaugų teikimo modulis, kurio funkcija – teikti LitPOS naudotojams informaciją apie LitPOS naudojimą (prisijungimų prie LitPOS datą, laiką ir vietą) bei su juo susijusias elektronines paslaugas;

20.2.5. LitPOS interneto svetainė – Lietuvos erdvinės informacijos portalo LitPOS teminė sritis, kurioje LitPOS naudotojai realiu laiku užpildo ir pateikia LitPOS tvarkytojui elektroninę registracijos formą, gauna informaciją apie LitPOS būseną bei kitą reikalingą informaciją apie LitPOS;

20.2.6. LitPOS administravimo modulis, skirtas administruoti LitPOS naudotojų, LitPOS tvarkančių asmenų įgaliojimus ir teises, valdyti vidinius ir išorinius LitPOS duomenų srautus;

20.2.7. LitPOS naudotojų prisijungimo prie LitPOS duomenų ir asmens duomenų apdorojimo, kaupimo, teikimo, ataskaitų rengimo modulis.

V SKYRIUS **LitPOS DUOMENŲ TEIKIMAS IR NAUDOJIMAS**

21. LitPOS duomenys yra vieši, išskyrus LitPOS duomenis, nurodytus Nuostatų 19.9 ir 19.10 papunkčiuose, ir teikiami neatlygintinai.

22. LitPOS duomenys, nurodyti Nuostatų 19.9 papunktyje, teikiami juridinių asmenų, kuriems atstovauja LitPOS naudotojai, atstovams (tik su tų juridinių asmenų atstovų prisijungimais prie LitPOS susiję duomenys) bei gali būti teikiami LitPOS veikimui užtikrinti reikalingų paslaugų teikėjams, taip pat valstybės ir savivaldybių institucijoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti teisės aktų nustatyta tvarka pagal pateiktą prašymą. Nuostatų 19.10 papunktyje nurodyti duomenys yra skirti tik vidiniam naudojimui ir gali būti teikiami tik valstybės ir savivaldybių institucijoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti teisės aktų nustatyta tvarka pagal pateiktą prašymą. Prašymuose pateikti LitPOS naudotojo asmens duomenis turi būti nurodytas asmens duomenų gavimo tikslas, teisinis pagrindas ir asmens duomenų apimtis.

23. LitPOS duomenys, nurodyti Nuostatų 19.1–19.8 papunkčiuose, teikiami elektroninėmis ryšio priemonėmis.

24. LitPOS duomenys teikiami tokio turinio ir tokio formato, kurie LitPOS tvarkytojo jau yra naudojami ir jiems nereikia papildomo duomenų apdorojimo.

25. LitPOS duomenys teikiami realiu laiku.

26. LitPOS duomenys prieinami registruotiems LitPOS naudotojams.

27. LitPOS naudotojai, pageidaujantys gauti LitPOS duomenis, turi užsiregistruoti LitPOS tvarkytojo interneto svetainėje www.geoportal.lt, t. y. užpildyti ir išsiųsti LitPOS tvarkytojui elektroninę registracijos formą, ir turėti GPNS matavimo įrangą objektų erdvinei padėčiai žemės paviršiuje nustatyti.

28. LitPOS duomenys Europos Sąjungos valstybių narių ir (arba) Europos ekonominės erdvės valstybių, trečiųjų šalių fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinio asmens statuso neturintiems subjektams, jų filialams ir atstovybėms teikiami Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS

LitPOS DUOMENŲ SAUGA

29. Už LitPOS elektroninės informacijos saugą pagal kompetenciją atsako LitPOS valdytojas ir LitPOS tvarkytojas.

30. LitPOS duomenų sauga organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo duomenų saugos nuostatais ir saugos politiką įgyvendinančias dokumentais – Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklėmis, Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo veiklos tęstinumo valdymo planu ir Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo naudotojų administravimo taisyklėmis.

31. Tvarkant ir saugant LitPOS duomenis, turi būti įgyvendintos duomenų saugos organizacinės ir techninės priemonės, skirtos LitPOS duomenų konfidencialumui, prieinamumui, vientisumui ir autentiškumui užtikrinti bei apsaugoti nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, naudojimo, atskleidimo, taip pat bet kokio kito neteisėto tvarkymo. Minėtos priemonės turi užtikrinti tokio lygio saugumą, kuris atitiktų saugotinų LitPOS duomenų pobūdį.

32. LitPOS duomenų sauga užtikrinama vadovaujantis Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu, Kibernetinio saugumo įstatymu, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu, Bendrųjų saugos reikalavimų aprašu, Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų aprašu, Techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2020 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo ir Informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo metodikos patirtinimo“, Lietuvos standartu LST EN ISO/IEC 27001 „Informacinės technologijos. Saugumo metodai. Informacijos saugumo valdymo sistemos. Reikalavimai“, Lietuvos standartu LST EN ISO/IEC 27002 „Informacinės technologijos. Saugumo metodai. Informacijos saugumo kontrolės priemonių praktikos nuostatai“, kitais Lietuvos ir tarptautiniais standartais, apibūdinančiais saugų informacinės sistemos duomenų tvarkymą, ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais saugų elektroninės informacijos tvarkymą, saugojimą ir sunaikinimą.

33. Asmenys, kurie tvarko asmens duomenis, privalo saugoti asmens duomenų paslaptį, jeigu šie asmens duomenys neskirti skelbti viešai. Ši pareiga galioja perėjus dirbti į kitas pareigas arba pasibaigus darbo ar sutartiniais santykiams.

34. LitPOS duomenys saugomi nustatytą terminą:

34.1. LitPOS duomenys, nurodyti Nuostatų 19.1 papunktyje, saugomi 1 (vienerius) metus nuo jų gavimo datos;

34.2. LitPOS duomenys, nurodyti Nuostatų 19.4, 19.7 ir 19.8 papunkčiuose, saugomi visą LitPOS gyvavimo laikotarpį;

34.3. LitPOS duomenys, nurodyti Nuostatų 19.2 ir 19.3 papunkčiuose, tvarkomi realiu laiku ir nėra saugomi;

34.4. LitPOS duomenys, nurodyti Nuostatų 19.5 ir 19.6 papunkčiuose, saugomi 2 (dvejus) metus nuo jų gavimo datos. Pasibaigus šiam terminui, šie duomenys perkeliama į LitPOS archyvą ir jame saugomi 10 (dešimt) metų;

34.5. LitPOS duomenys, nurodyti Nuostatų 19.9 ir 19.10 papunkčiuose, saugomi iki tol, kol LitPOS naudotojas pateikia LitPOS tvarkytojui prašymą jį išregistruoti, bet ne ilgiau kaip 3 (trejus) metus nuo paskutinio LitPOS naudotojo prisijungimo.

35. LitPOS naudotojo prieiga laikoma aktyvia iki tol, kol LitPOS naudotojas pateikia LitPOS tvarkytojui prašymą jį išregistruoti, bet ne ilgiau kaip 3 (trejus) metus nuo paskutinio LitPOS naudotojo prisijungimo. Ilgiau kaip 3 (trejus) metus nenaudojamą LitPOS naudotojo prieigą LitPOS tvarkytojas panaikina, ne vėliau kaip prieš 20 darbo dienų apie LitPOS naudotojo prieigos naikinimą LitPOS naudotoją informavęs elektroniniu paštu.

36. Pasibaigus Nuostatų 34 punkte nustatytam terminui, LitPOS duomenys sunaikinami Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS

LitPOS FINANSAVIMAS

37. LitPOS kūrimas, diegimas, modernizavimas, priežiūra ir plėtra finansuojama iš Aplinkos ministerijai atitinkamais metais patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.

VIII SKYRIUS

LitPOS MODERNIZAVIMAS IR LIKVIDAVIMAS

38. LitPOS modernizuojamas ir likviduojamas Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo, Aprašo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

39. Jeigu LitPOS likviduojamas, jo duomenys perduodami kitai valstybės informacinei sistemai, sunaikinami arba perduodami valstybės archyvui Dokumentų ir archyvų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. LitPOS valdytojas įgyvendina LitPOS naudotojų, kurie tuo pačiu metu yra ir duomenų subjektai, teises vadovaujantis Bendroju duomenų apsaugos reglamentu ir LitPOS valdytojo patvirtintomis Duomenų subjekto teisių įgyvendinimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Aplinkos ministerijos taisyklėmis, patvirtintomis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2019 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1P-26-(1.3 E.) „Dėl Duomenų subjekto teisių įgyvendinimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Aplinkos ministerijos taisyklių patvirtinimo“.

41. Asmenys, pažeidę Nuostatų ir kitų teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias LitPOS veiklą, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA
Nacionalinės žemės tarnybos
prie Aplinkos ministerijos
direktoriaus 2023 m. sausio 17 d.
įsakymu Nr. 1P-46-(1.3 E.)

LIETUVOS RESPUBLIKOS GLOBALINĖS PADĖTIES NUSTATYMO SISTEMOS NUOLATINIŲ STOČIŲ TINKLO DUOMENŲ SAUGOS NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo duomenų saugos nuostatai (toliau – Saugos nuostatai) nustato Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo (toliau – LitPOS) elektroninės informacijos saugos politiką, organizacines, technines, programines, teises ir kitas priemones, užtikrinančias saugų LitPOS elektroninės informacijos tvarkymą.

2. LitPOS elektroninės informacijos saugos užtikrinimo tikslas – garantuoti LitPOS tvarkomos elektroninės informacijos konfidencialumą, vientisumą ir prieinamumą bei LitPOS veiklos tęstinumą.

3. LitPOS elektroninės informacijos sauga užtikrinama reguliariai vertinant LitPOS elektroninės informacijos saugumo riziką, rizikos vertinimo pagrindu parenkant ir taikant rizikos valdymo priemones, naudojant organizacines ir technines elektroninės informacijos apsaugos priemones.

4. Saugos nuostatuose vartojamos sąvokos:

4.1. **LitPOS administratorius** – LitPOS tvarkytojo vadovo įsakymu paskirtas darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, atliekantis LitPOS priežiūrą, užtikrinantis jo veikimą ir LitPOS elektroninės informacijos saugą;

4.2. **LitPOS duomenų valdymo įgaliotinis** – LitPOS tvarkytojo struktūrinio padalinio, atsakingo už LitPOS tvarkymo funkcijų atlikimą, vadovas;

4.3. **LitPOS tvarkantis asmuo** – LitPOS tvarkytojo darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, ar kitas asmuo, informacinių sistemų veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka pagal kompetenciją naudojantis ir (ar) tvarkantis LitPOS elektroninę informaciją;

4.4. **LitPOS saugos įgaliotinis** – LitPOS tvarkytojo vadovo įsakymu paskirtas darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, koordinuojantis ir prižiūrintis saugos politikos įgyvendinimą LitPOS.

5. Kitos Saugos nuostatuose vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme, Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų apraše, Saugos dokumentų turinio gairių apraše, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu

Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Bendrųjų saugos reikalavimų aprašas), Techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2020 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo ir Informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašas), Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo nuostatuose (toliau – LitPOS nuostatai), Lietuvos standarte LST EN ISO/IEC 27001 „Informacinės technologijos. Saugumo metodai. Informacijos saugumo valdymo sistemos. Reikalavimai“ ir Lietuvos standarte LST EN ISO/IEC 27002 „Informacinės technologijos. Saugumo metodai. Informacijos saugumo kontrolės priemonių praktikos nuostatai“, kituose Lietuvos ir tarptautiniuose standartuose, apibūdinančiuose saugų informacinės sistemos duomenų tvarkymą.

6. LitPOS elektroninės informacijos saugą užtikrinančių priemonių įgyvendinimo prioritetinės kryptys:

6.1. reguliari įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių elektroninės informacijos saugą, pakeičių stebėseną ir operatyvius LitPOS elektroninės informacijos saugos politikos įgyvendinamųjų teisės aktų atnaujinimas;

6.2. priemonių ir veiklos procesų, nurodytų LitPOS elektroninės informacijos saugos politikos įgyvendinamuosiuose teisės aktuose ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektroninės informacijos saugą, įgyvendinimas;

6.3. tinkamo kompiuterinės, programinės ir tinklo įrangos funkcionavimo ir saugumo užtikrinimas;

6.4. LitPOS veiklos tęstinumo užtikrinimas.

7. Saugos nuostatai reglamentuoja LitPOS saugos politiką (toliau – saugos politika). Saugos politika įgyvendinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklėmis (toliau – LitPOS saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklės), Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo veiklos tęstinumo valdymo planu, Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo naudotojų administravimo taisyklėmis (toliau – LitPOS naudotojų administravimo taisyklės) (toliau kartu –

LitPOS saugos dokumentai) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais LitPOS duomenų tvarkymo teisėtumą ir saugų duomenų valdymą.

8. Saugos nuostatai, LitPOS saugos dokumentai privalomi:

8.1. LitPOS valdytojui – Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Gedimino pr. 19, LT-01103 Vilnius;

8.2. LitPOS tvarkytojui – viešajai įstaigai Statybos sektoriaus vystymo agentūrai, Linkmenų g. 28-1, LT-08217 Vilnius;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1P-641-\(1.3 E.\)](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-14, i. k. 2023-24189

8.3. LitPOS tvarkantiems asmenims;

8.4. LitPOS saugos įgaliotiniui;

8.5. LitPOS administratoriui;

8.6. LitPOS duomenų valdymo įgaliotiniui.

9. LitPOS valdytojas atsako už saugos politikos formavimą ir įgyvendinimo organizavimą, priežiūrą ir LitPOS elektroninės informacijos tvarkymo teisėtumą bei atlieka šias funkcijas:

9.1. tvirtina Saugos nuostatus ir LitPOS saugos dokumentus;

9.2. kontroliuoja, kaip laikomasi LitPOS nuostatuose, Saugos nuostatuose, LitPOS saugos dokumentuose ir kituose elektroninės informacijos saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

9.3. priima sprendimą dėl LitPOS informacinių technologijų saugos reikalavimų atitikties vertinimo atlikimo;

9.4. priima sprendimus dėl LitPOS techninių ir programinių priemonių, būtinų LitPOS elektroninės informacijos saugai užtikrinti, įsigijimo, įdiegimo ir modernizavimo;

9.5. paveda LitPOS tvarkytojui skirti LitPOS saugos įgaliotinį, LitPOS administratorių ir LitPOS duomenų valdymo įgaliotinį;

9.6. atlieka kitas LitPOS nuostatais, šiais Saugos nuostatais ir kitais elektroninės informacijos saugą reglamentuojančiais teisės aktais jam priskirtas funkcijas.

10. LitPOS tvarkytojas atsako už LitPOS elektroninės informacijos saugos įgyvendinimą, reikiamų administracinių, techninių ir organizacinių saugos priemonių įgyvendinimą, užtikrinimą ir laikymąsi Saugos nuostatuose bei kituose LitPOS saugos dokumentuose nustatyta tvarka ir:

10.1. pagal kompetenciją įgyvendina LitPOS nuostatų, Saugos nuostatų, LitPOS saugos dokumentų ir kitų elektroninės informacijos saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

10.2. užtikrina, kad LitPOS elektroninė informacija būtų apsaugota nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio neteisėto veiksmo;

10.3. užtikrina LitPOS techninę priežiūrą, užtikrina nepertraukiamą LitPOS veikimą, LitPOS elektroninės informacijos saugą ir saugų LitPOS elektroninės informacijos perdavimą kompiuterių tinklais;

10.4. teikia pasiūlymus LitPOS valdytojui dėl LitPOS elektroninės informacijos saugos tobulinimo, LitPOS techninių ir programinių priemonių, būtinų LitPOS elektroninės informacijos saugai užtikrinti, įsigijimo, įdiegimo ir modernizavimo;

10.5. LitPOS valdytojo pavedimu skiria LitPOS saugos įgaliotinį;

10.6. LitPOS saugos įgaliotinio teikimu skiria LitPOS administratorių;

10.7. užtikrina, kad LitPOS tvarkantys asmenys laikytųsi nuostatų, išvardytų Saugos nuostatuose ir LitPOS saugos dokumentuose;

10.8. atlieka LitPOS valdytojo pavestas ir LitPOS nuostatais, šiais Saugos nuostatais ir kitais LitPOS saugos dokumentais jam priskirtas funkcijas.

11. LitPOS saugos įgaliotinis koordinuoja ir prižiūri LitPOS saugos politikos įgyvendinimą, atsako už LitPOS saugos dokumentų reikalavimų vykdymą bei atlieka šias funkcijas:

11.1. rengia LitPOS saugos dokumentų projektus;

11.2. ne rečiau kaip vieną kartą per dvejus metus atlieka LitPOS saugumo reikalavimų atitikties vertinimą, nurodytą Saugos nuostatų 23 punkte, ir rengia LitPOS informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo ataskaitą, o prireikus – LitPOS trūkumų šalinimo planą;

11.3. teikia LitPOS tvarkytojo vadovui pasiūlymus dėl LitPOS administratoriaus skyrimo (LitPOS saugos įgaliotinis negali atlikti LitPOS administratoriaus funkcijų) ir reikalavimų LitPOS administratoriui nustatymo;

11.4. koordinuoja elektroninės informacijos saugos incidentų, įvykusių LitPOS, tyrimą ir bendradarbiauja su kompetentingomis institucijomis, tiriančiomis elektroninių ryšių tinklų, informacijos saugumo incidentus, neteisėtas veikas, susijusias su elektroninės informacijos saugos incidentais, išskyrus tuos atvejus, kai šią funkciją atlieka elektroninės informacijos saugos darbo grupės;

11.5. teikia LitPOS administratoriui ir LitPOS tvarkantiems asmenims privalomus vykdyti nurodymus ir pavedimus, susijusius su saugos politikos įgyvendinimu;

11.6. supažindina LitPOS administratorių ir LitPOS tvarkančius asmenis su Saugos nuostatais, LitPOS saugos dokumentais ir atsakomybe, kylančia dėl jų pažeidimo;

11.7. užtikrina tinkamą LitPOS saugos dokumentuose nustatytų reikalavimų įgyvendinimo ir saugos politikos laikymosi kontrolę;

11.8. inicijuoja LitPOS administratoriaus ir LitPOS tvarkančių asmenų mokymą LitPOS elektroninės informacijos saugos klausimais, įvairiais būdais informuoja juos apie LitPOS elektroninės informacijos saugos problematiką (priminimai elektroniniu paštu, teminių seminarų rengimas, atmintinių priimtiems naujiems LitPOS tvarkantiems asmenims rengimas ir pan.);

11.9. teikia LitPOS valdytojui pasiūlymus dėl Saugos nuostatų, LitPOS saugos dokumentų priėmimo, keitimo ar panaikinimo, LitPOS informacinių technologijų saugos reikalavimų atitikties vertinimo atlikimo;

11.10. kasmet organizuoja LitPOS rizikos įvertinimą ir rengia LitPOS rizikos įvertinimo ataskaitą, o prireikus – LitPOS rizikos įvertinimo ir rizikos valdymo priemonių planą, taip pat prireikus organizuoja neeilinį LitPOS rizikos vertinimą;

11.11. atlieka kitas LitPOS valdytojo pavestas ir šiais Saugos nuostatais jam priskirtas funkcijas.

12. LitPOS administratorius atsako už LitPOS infrastruktūros funkcionavimą ir LitPOS saugumą bei atlieka šias funkcijas:

12.1. rengia pasiūlymus LitPOS tvarkytojo vadovui dėl LitPOS palaikymo, tobulinimo ir plėtros bei elektroninės informacijos saugos;

12.2. registruoja elektroninės informacijos saugos incidentus, informuoja apie juos LitPOS saugos įgaliotinį ir teikia pasiūlymus dėl incidentų pašalinimo;

12.3. užtikrina LitPOS techninės ir programinės įrangos bei infrastruktūros funkcionavimą;

12.4. administruoja LitPOS elektroninės informacijos teikimą LitPOS naudotojams ir LitPOS tvarkantiems asmenims;

12.5. registruoja LitPOS naudotojus ir LitPOS tvarkančius asmenis bei suteikia jiems prisijungimo vardus ir slaptažodžius;

12.6. suteikdamas prieigos prie LitPOS duomenų teisę, LitPOS naudotojus supažindina su LitPOS naudojimo taisyklėmis, kuriose nurodomos LitPOS naudotojų teisės, pareigos ir atsakomybė;

12.7. prižiūri LitPOS techninę ir programinę įrangą (kompiuterius, tarnybines stotis, operacines sistemas, ugniasienes, įsilaužimų aptikimo sistemas), nustato rizikos veiksnius, galinčius pažeisti LitPOS elektroninės informacijos saugą;

12.8. parenka LitPOS techninės ir programinės įrangos saugos priemones bei nustato jų atitiktį Saugos nuostatų ir kitų LitPOS saugos dokumentų reikalavimams;

12.9. kontroliuoja, kad tvarkant LitPOS ir LitPOS elektroninę informaciją nebūtų pažeisti Saugos nuostatų reikalavimai;

12.10. dalyvauja atliekant LitPOS rizikos įvertinimą ir rengiant LitPOS rizikos įvertinimo ataskaitą, o prireikus – ir LitPOS rizikos įvertinimo ir rizikos valdymo priemonių planą, taip pat prireikus dalyvauja atliekant neeilinį LitPOS rizikos vertinimą;

12.11. prireikus dalyvauja rengiant LitPOS trūkumų šalinimo planą;

12.12. dalyvauja atliekant LitPOS saugumo reikalavimų atitikties vertinimą ir dalyvauja rengiant LitPOS informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo ataskaitą;

12.13. reguliariai, ne rečiau kaip kartą per metus ir (arba) po LitPOS pokyčio, patikrina (peržiūri) LitPOS sąranką ir LitPOS būsenos rodiklius;

12.14. atlieka kitas Saugos nuostatais bei LitPOS saugos dokumentais priskirtas funkcijas ir kitus LitPOS valdytojo ar LitPOS saugos įgaliotinio nurodymus, susijusius su LitPOS elektroninės informacijos sauga.

13. Tvarkant LitPOS elektroninę informaciją ir užtikrinant jos saugumą, vadovaujamasi:

13.1. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu;

13.2. Kibernetinio saugumo įstatymu;

13.3. Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu;

13.4. Bendrųjų saugos reikalavimų aprašu;

13.5. Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų kibernetinio saugumo subjektams, aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“;

13.6. Techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašu;

13.7. Lietuvos standartu LST EN ISO/IEC 27001 „Informacinės technologijos. Saugumo metodai. Informacijos saugumo valdymo sistemos. Reikalavimai“, Lietuvos standartu LST EN ISO/IEC 27002 „Informacinės technologijos. Saugumo metodai. Informacijos saugumo kontrolės priemonių praktikos nuostatai“ ir kitais Lietuvos Respublikos ir tarptautiniais grupės „Informacijos technologija. Saugumo metodai“ standartais, naudojamais kaip elektroninės informacijos saugos užtikrinimo rekomendacinės priemonės;

13.8. LitPOS nuostatais;

13.9. LitPOS saugos dokumentais;

13.10. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas);

13.11. kitais teisės aktais ir dokumentais, reglamentuojančiais informacinių sistemų duomenų tvarkymo teisėtumą ir elektroninių duomenų saugos valdymą.

II SKYRIUS

LitPOS ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS SAUGOS VALDYMAS

14. Vadovaujantis Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius

išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašas), 10 punktu, LitPOS tvarkoma elektroninė informacija priskiriama prie mažiausios svarbos informacijos kategorijos.

15. Vadovaujantis Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo 12.4 papunkčiu, LitPOS yra priskiriamas prie ketvirtosios informacinių sistemų kategorijos.

16. LitPOS saugos įgaliotinis, atsižvelgdamas į Nacionalinio kibernetinio saugumo centro prie Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos interneto svetainėje skelbiamą metodinę priemonę „Rizikos analizės vadovas“, Lietuvos Respublikos ir tarptautinius „Informacijos technologija. Saugumo technika“ grupės standartus, kasmet organizuoja LitPOS rizikos įvertinimą, kurio metu išanalizuojami rizikos veiksniai, galimos jų pašalinimo arba neigiamo poveikio sumažinimo priemonės. Pagal poreikį LitPOS saugos įgaliotinis gali organizuoti neeilinį LitPOS rizikos įvertinimą.

17. LitPOS elektroninės informacijos saugos priemonės parenkamos įvertinus galimus rizikos veiksnius LitPOS elektroninės informacijos vientisumui, konfidencialumui ir prieinamumui.

18. Atlikus LitPOS rizikos įvertinimą, LitPOS rizikos įvertinimo rezultatai išdėstomi LitPOS saugos įgaliotinio parengtoje LitPOS rizikos įvertinimo ataskaitoje, kuri pateikiama LitPOS tvarkytojo vadovui. LitPOS rizikos įvertinimo ataskaita rengiama atsižvelgiant į rizikos veiksnius, galinčius turėti įtakos LitPOS elektroninės informacijos saugai, jų galimą žalą, pasireiškimo tikimybę ir pobūdį, galimus rizikos valdymo būdus ir rizikos priimtinumą kriterijus.

19. Svarbiausieji rizikos veiksniai, kurie gali pažeisti LitPOS elektroninės informacijos saugą, yra:

19.1. subjektyvūs netyčiniai (elektroninės informacijos tvarkymo klaidos ir apsirikimai, elektroninės informacijos ištrynimai, klaidingas elektroninės informacijos teikimas, fiziniai informacijos technologijų sutrikimai, elektroninės informacijos perdavimo tinklais sutrikimai, programinės įrangos klaidos, neteisingas veikimas ir kita);

19.2. subjektyvūs tyčiniai (nesankcionuotas naudojimas LitPOS informacine sistema elektroninei informacijai gauti, elektroninės informacijos pakeitimas ar sunaikinimas, informacinių technologijų duomenų perdavimo tinklais sutrikdymai, saugumo pažeidimai, vagystės ir kita);

19.3. veiksniai, nurodyti Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 „Dėl Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“, 3 punkte.

20. Pagrindiniai elektroninės informacijos saugos valdymo priemonių parinkimo principai yra šie:

20.1. likutinė rizika turi būti sumažinta iki priimtino lygio;

20.2. elektroninės informacijos saugos priemonės diegimo kainos adekvatumas saugomos elektroninės informacijos vertei;

20.3. turi būti įdiegtos prevencinės, detekcinės ir korekcinės elektroninės informacijos saugos priemonės.

21. Atsižvelgdamas į LitPOS rizikos įvertinimo ataskaitą, LitPOS saugos įgaliotinis prireikus, t. y. jeigu LitPOS rizikos įvertinimo ataskaitoje nustatyti rizikos veiksniai yra nepriimtini, parengia LitPOS rizikos įvertinimo ir rizikos valdymo priemonių planą, kuriame numatomas techninių, administracinių ir kitų išteklių poreikis rizikos veiksnių valdymo priemonėms įgyvendinti. LitPOS rizikos įvertinimo ataskaita, rizikos įvertinimo ir rizikos valdymo priemonių planas teikiamas tvirtinti LitPOS valdytojo vadovui.

22. Rizikos įvertinimo ataskaitos, rizikos įvertinimo ir rizikos valdymo priemonių plano kopijas LitPOS valdytojas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo minėtų dokumentų patvirtinimo turi pateikti Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemai Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. V-1183 „Dėl Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemos nuostatai), nustatyta tvarka.

23. LitPOS saugos įgaliotinis, siekdamas užtikrinti tinkamą saugos dokumentuose nustatytų reikalavimų įgyvendinimą ir saugos politikos laikymosi kontrolę, ne rečiau kaip vieną kartą per dvejus metus organizuoja informacinių technologijų saugos atitikties vertinimą.

24. Atlikus LitPOS informacinių technologijų saugos atitikties vertinimą, LitPOS saugos įgaliotinis rengia LitPOS informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo ataskaitą, kuri pateikiama susipažinti LitPOS tvarkytojo vadovui.

25. Jeigu atlikus LitPOS informacinių technologijų saugos atitikties vertinimą buvo nustatyta informacinių technologijų saugos neatitikčių Bendrųjų saugos reikalavimų aprašo nuostatoms, LitPOS saugos įgaliotinis parengia LitPOS pastebėtų trūkumų šalinimo planą, kurį tvirtina, atsakingus vykdytojus paskiria ir įgyvendinimo terminus nustato LitPOS valdytojo vadovas.

26. LitPOS informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo ataskaitos, pastebėtų trūkumų šalinimo plano kopijas LitPOS valdytojas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo minėtų

dokumentų priėmimo turi pateikti Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemos nuostatų nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

LitPOS ORGANIZACINIAI IR TECHNINIAI REIKALAVIMAI

27. Pagrindinė LitPOS elektroninės informacijos pateikimo prieiga yra saugus elektroninės informacijos perdavimas elektroninių ryšių tinklais į LitPOS duomenų tvarkymo centrą.

28. Priemonės ir metodai, kurie taikomi užtikrinant prieigą prie LitPOS, nurodant leistiną šios prieigos laiką ir būdą, nustatomi LitPOS naudotojų administravimo taisyklėse.

29. Taikomi šie LitPOS programinės įrangos naudojimo reikalavimai:

29.1. LitPOS tarnybinėse stotyse diegiama tik legali ir saugi programinė įranga;

29.2. LitPOS tarnybinių stočių operacinių sistemų ir taikomųjų programų struktūra sudaroma tokiu būdu, kad būtų užtikrintas didžiausias saugumo lygis (išjungiami nereikalingi darbai procesai ir reikmenys (angl. *services*), ribojamas priėjimas prie operacinės sistemos prievadų);

29.3. LitPOS duomenų tvarkymo centre turi būti įdiegta legali programinė įranga, skirta apsaugoti nuo kenksmingos programinės įrangos (virusų, šnipinėjimo, nepageidaujamo elektroninio pašto ir pan.). Antivirusinės sistemos virusų parašų bazė atnaujinama automatiškai kas 5 darbo dienas. Kompiuterio operacinės sistemos kritinės pataisos diegiamos per 5 darbo dienas nuo jų išleidimo;

29.4. LitPOS tarnybinėse stotyse neturi veikti programinė įranga, nesusijusi su LitPOS funkcinė sistema;

29.5. LitPOS programinis kodas privalo būti apsaugotas nuo atskleidimo neturintiems teisės su juo susipažinti asmenims, t. y. asmenims, nenurodytiems LitPOS naudotojų administravimo taisyklėse;

29.6. LitPOS tvarkančių asmenų kompiuteriuose draudžiama naudoti programinę įrangą, nesusijusią su jų nustatytais funkcijomis;

29.7. turi būti naudojama LitPOS administravimo programinės įrangos ugniasienė;

29.8. LitPOS funkcionuoti būtina programinė įranga (operacinės sistemos, duomenų bazių ir aplikacijų valdymo programinė įranga, interneto naršyklės, interneto naršyklių priedai ir kita) turi būti konfigūruojama laikantis programinės įrangos gamintojų saugaus konfigūravimo rekomendacijų. Programinės įrangos konfigūravimą atlieka LitPOS administratorius;

29.9. LitPOS funkcionuoti būtina programinė įranga turi būti atnaujinama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo programinės įrangos gamintojų pranešimo apie programinės įrangos atnaujinimą gavimo dienos. Programinės įrangos atnaujinimą atlieka LitPOS administratorius;

29.10. programinės įrangos testavimas turi būti atliekamas naudojant atskirą tam skirtą testavimo aplinką. Programinės įrangos testavimą atlieka LitPOS administratorius.

30. Prieiga prie LitPOS elektroninės informacijos LitPOS tvarkantiems asmenims ir LitPOS naudotojams suteikiama LitPOS naudotojų administravimo taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.

31. LitPOS veiklos tęstinumui užtikrinti LitPOS elektroninė informacija yra kopijuojama į atsarginių kopijų laikmenas ir laikmenos saugomos taip, kad įvykus saugos incidentui visiškai LitPOS funkcionalumas ir veikla būtų atkurta per 24 valandas. LitPOS administratorius ne rečiau kaip kartą per metus atlieka atsarginių kopijų tinkamumo ir saugojimo kontrolę.

32. Atsarginių kopijų, iš kurių būtų galima atkurti LitPOS elektroninę informaciją, darymo ir saugojimo tvarka nustatoma LitPOS saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklėse.

33. Kompiuteriuose, turinčiuose prieigą prie LitPOS ir naudojamuose nustatytoms funkcijoms vykdyti ne LitPOS tvarkytojų patalpose, turi būti įdiegiamos papildomos saugos priemonės (duomenų šifravimas, prisijungimo ribojimai).

34. Kompiuterių tinklas, prie kurio prijungtos LitPOS tarnybinės stotys, nuo viešojo interneto turi būti atskirtas tinklo užkarda (angl. *firewall*). Už šios įrangos administravimą ir priežiūrą atsako LitPOS administratorius.

35. Užtikrinant saugų elektroninės informacijos teikimą ir (ar) gavimą iš kitų valstybės institucijų, naudojamas Saugusis valstybinis duomenų perdavimo tinklas (toliau – SVDPT).

36. LitPOS tvarkančių asmenų veiksmai registruojami elektroniniame duomenų keitimo žurnale.

37. LitPOS tvarkančių asmenų kompiuterių tinklai turi tenkinti SVDPT saugos organizavimo, valdymo ir SVDPT naudotojų prijungimo reikalavimus, nustatytus Saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2018 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. V-135 „Dėl Saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo nuostatų patvirtinimo“.

IV SKYRIUS

REIKALAVIMAI LitPOS PERSONALUI

38. LitPOS saugos įgaliotinis privalo išmanyti LitPOS elektroninės informacijos saugos užtikrinimo principus, tobulinti elektroninės informacijos saugos srities kvalifikaciją, savo darbe vadovautis Bendrųjų saugos reikalavimų aprašu, šiais Saugos nuostatais, LitPOS saugos dokumentais, kitais Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais, reglamentuojančiais saugų informacijos tvarkymą informacinėje sistemoje, ir sugebėti prižiūrėti saugos politikos įgyvendinimą.

39. LitPOS saugos įgaliotiniu negali būti skiriamas asmuo, turintis neišnykusį ar nepanaikintą teistumą už nusikaltimą elektroninių duomenų ir informacinių sistemų saugumui, taip pat paskirtą administracinę nuobaudą už neteisėtą asmens duomenų tvarkymą ir privatumo apsaugos pažeidimą elektroninių ryšių srityje, elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir skyrimo taisyklių pažeidimą, elektroninių ryšių tinklo gadinimą ar savavališką prisijungimą prie tinklo arba galinių įrenginių, kurie trukdo elektroninių ryšių tinklo darbui, savavališką prisijungimą arba elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, naudojimo ir apsaugos sąlygų ir taisyklių pažeidimą, jeigu nuo jos paskyrimo praėję mažiau kaip vieneri metai.

40. LitPOS administratorius turi:

40.1. išmanyti Saugos nuostatus ir saugos politikos įgyvendinimo teisės aktus, pagrindinius saugos politikos principus, darbą su duomenų perdavimo ir kompiuterių tinklais, mokėti užtikrinti jų saugumą;

40.2. turėti LitPOS ir LitPOS elektroninei informacijai tvarkyti naudojamų sisteminių programinių priemonių administravimo patirties;

40.3. mokėti administruoti informacinių sistemų duomenų bazes;

40.4. gebėti užtikrinti LitPOS elektroninės informacijos saugą Saugos nuostatų, LitPOS saugos dokumentų ir kitų elektroninės informacijos saugą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka;

40.5. būti susipažinęs su Saugos nuostatais, LitPOS saugos dokumentais bei raštu sutikęs laikytis juose nustatytų reikalavimų.

41. LitPOS tvarkantys asmenys privalo turėti darbo kompiuteriu įgūdžių, mokėti tvarkyti LitPOS elektroninę informaciją, būti susipažinę su Saugos nuostatais, LitPOS saugos dokumentais ir atsakomybe už jų reikalavimų nesilaikymą bei raštu sutikę laikytis juose nustatytų reikalavimų.

42. LitPOS saugos įgaliotinis ir LitPOS administratorius turi nuolat tobulinti kvalifikaciją elektroninės informacijos saugos srityje. LitPOS saugos įgaliotinis ne rečiau kaip kartą per dvejus metus inicijuoja LitPOS administratoriaus ir LitPOS tvarkančių asmenų mokymą informacijos saugos klausimais, įvairiais būdais informuoja apie informacijos saugos problematiką (pvz., priminimai elektroniniu paštu, teminių seminarų organizavimas, atmintinės ir panašiai).

43. LitPOS tvarkantys asmenys privalo rūpintis LitPOS ir joje tvarkomos elektroninės informacijos saugumu.

44. LitPOS tvarkantys asmenys, pastebėję saugos dokumentuose nustatytų reikalavimų pažeidimų, nusikalstamos veikos požymių, neveikiančias arba netinkamai veikiančias LitPOS saugos užtikrinimo priemones, privalo nedelsdami apie tai pranešti LitPOS administratoriui ir LitPOS saugos įgaliotiniui.

45. Jeigu LitPOS saugos įgaliotinis nebuvo informuotas apie Saugos nuostatų 44 punkte nurodytus pažeidimus, LitPOS administratorius informuoja LitPOS saugos įgaliotinį apie šiuos

pažeidimus. Įtaręs neteisėtą veiką, pažeidžiančią ar neišvengiamai pažeisiančią LitPOS saugą (jos konfidencialumą, vientisumą ar prieinamumą), LitPOS saugos įgaliotinis apie tai turi pranešti LitPOS valdytojo vadovui ir kompetentingoms institucijoms, tiriančioms elektroninių ryšių tinklą, informacijos saugumo incidentus, neteisėtas veikas, susijusias su elektroninės informacijos saugos incidentais.

V SKYRIUS

LitPOS TVARKANČIŲ ASMENŲ SUPAŽINDINIMO SU SAUGOS DOKUMENTAIS PRINCIPAI

46. Už LitPOS tvarkančių asmenų supažindinimą su Saugos nuostatais bei LitPOS saugos dokumentais ir atsakomybę už šių reikalavimų nesilaikymą yra atsakingas LitPOS saugos įgaliotinis.

47. LitPOS tvarkantys asmenys su Saugos nuostatais, LitPOS saugos dokumentais ir atsakomybe už jų reikalavimų nesilaikymą supažindinami pasirašytinai arba elektroniniu būdu, užtikrinančiu supažindinimo įrodomumą. Pakartotinai su Saugos nuostatais ir LitPOS saugos dokumentais LitPOS tvarkantys asmenys supažindinami tik iš esmės pasikeitus Saugos nuostatams ir LitPOS saugos dokumentams.

48. LitPOS administratorių ir LitPOS tvarkančius asmenis su Saugos nuostatais, LitPOS saugos dokumentais ir atsakomybe už jų reikalavimų nesilaikymą pasirašytinai supažindina LitPOS saugos įgaliotinis. LitPOS saugos įgaliotinis tvarko LitPOS tvarkančių asmenų supažindinimo su LitPOS saugos dokumentais žurnalą, kuriame pildomos šios skiltys: supažindinimo data, LitPOS tvarkančio asmens vardas ir pavardė, pareigos, parašas.

49. LitPOS saugos įgaliotinis informuoja LitPOS administratorių ir LitPOS tvarkančius asmenis apie Saugos nuostatų ar kitų LitPOS saugos dokumentų pakeitimus. Informacija apie Saugos nuostatų ir LitPOS saugos dokumentų pakeitimus siunčiama elektroniniu paštu.

50. Saugos nuostatai ir LitPOS saugos politikos įgyvendinimo teisės aktai skelbiami LitPOS valdytojo ir LitPOS tvarkytojo interneto svetainėse.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51. Saugos nuostatai ir kiti LitPOS saugos dokumentai turi būti iš naujo peržiūrimi (persvarstomi) ne rečiau kaip kartą per metus po LitPOS rizikos įvertinimo, LitPOS informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo atlikimo arba įvykus LitPOS valdytojo esminiems organizaciniams ar kitiems pokyčiams. Prireikus Saugos nuostatai ir kiti LitPOS saugos dokumentai turi būti tikslinami. Keičiami LitPOS saugos dokumentai su Nacionaliniu kibernetinio saugumo

centru prie Krašto apsaugos ministerijos gali būti nederinami tais atvejais, kai atliekami tik redakciniai pakeitimai. Tokiais atvejais Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui prie Krašto apsaugos ministerijos pateikiamos šių dokumentų kopijos.

52. LitPOS saugos įgaliotinis, LitPOS administratorius, LitPOS tvarkantys asmenys privalo saugoti ir neatskleisti LitPOS elektroninės informacijos. Įsipareigojimas saugoti ir neatskleisti LitPOS elektroninės informacijos galioja ir nutraukus su elektroninės informacijos tvarkymu susijusią veiklą.

53. LitPOS saugos įgaliotinis, LitPOS administratorius, LitPOS tvarkantys asmenys ir kiti asmenys, pažeidę Saugos nuostatų, kitų saugos dokumentų arba saugų duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Įsakymas

Nr. [1P-641-\(1.3 E.\)](#), 2023-12-14, paskelbta TAR 2023-12-14, i. k. 2023-24189

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2023 m. sausio 17 d. įsakymo Nr. 1P-46-(1.3 E.) „Dėl Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo nuostatų ir Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo